

Kritisk dobbeltrolle og procesfejl i udvidelse af Aarhus Havn

Aftale om at udvide Aarhus Havn er behæftet med kommunal inhabilitet, procesfejl og væsentlige mangler vedrørende høringer, siger miljøretsadvokat på vegne af klagende natur- og miljøforeninger i Aarhus.

Aarhus Kommune har tilsyneladende godkendt lokalplan for havneudvidelsen uden hverken at offentliggøre ændringerne eller sende de nye lokalplaner i høring.

Dertil kommer, at Aarhus Kommune som kontrollerende myndighed har anvendt den samme rådgiver til at vurdere miljøkonsekvenser af havneudvidelsen, som bygherre og ansøger på projektet, Aarhus Havn også anvender.

Det er Danmarks Sportsfiskerforbund, Beskyt Havmiljøet i Danmark og Det Fælles Bedste, der har påklaget udvidelsen af Aarhus Havn til Planklagenævnet i september 2023 med bekymring over den proces, der omgiver udvidelsen af Aarhus Havn.

Kommunal inhabilitet

De tre foreninger peger på inhabilitet og manglende transparens vedrørende høringen om indholdet af miljørapporten, fordi kommunen har haft et alt for tæt samarbejde med bygherres rådgiver.

- Vi mener, at byrådet groft tilsidesætter procesregler i bestræbelser på at gennemtvinge et miljøforurenende milliardprojekt for Aarhus Havn, der sandsynligvis overhovedet ikke er brug for, siger Svend Erik Kristensen, formand for Beskyt Havmiljøet i Danmark.

Gennem de seneste år har foreningerne opnået en voksende tilslutning af utilfredse borgere i samarbejde med både Danmarks Naturfredningsforening (DN) og øvrige miljø- og naturforkæmpere.

Dobbeltrolle truer objektivitet

Eftersom rådgivere for Aarhus Havn også rådgiver Aarhus Kommune i sin miljøvurdering, kan den tætte relation om udarbejdelsen af miljøvurderingen påvirke objektiviteten og uafhængigheden af vurderingen, siger advokat, ph.d. Louise Faber, advokatfirmaet Eurojuris Aalborg, der fører klagesagen på vegne af foreningerne.

- Samarbejdet mellem havnen og dens rådgivere kan have formet grundlaget for kommunes vurderinger, herunder potentielt favoriseret havnens interesser frem for miljømæssige hensyn, påpeger Louise Faber.

Undraget offentligheden

Imidlertid er der også i processen sket omfattende ændringer i lokalplan og miljøvurderinger. Alligevel har Aarhus Byråd godkendt en ny lokalplan og inddraget vurderinger i rapporter, der aldrig er offentliggjort.

- Det er umiddelbart i strid med procesreglerne, siger Louise Faber og forklarer, at det drejer sig

om seks nye rapporter og fem underbilag der aldrig har været offentliggjort eller sendt i høring hos borgerne.

Rapporterne handler om en række analyser om beskæftigelse, distribution, konsekvenser, nødvendighed, arealbehov og CO2 i anlægs- og driftsfasen.

- Disse bilag har indgået i de politiske drøftelser og været en del af beslutningsgrundlaget, men er aldrig lagt frem for offentligheden eller været en del af borgerhøringen, siger Louise Faber.

- Det er vigtige oplysninger, som potentielt kan påvirke offentlighedens syn på projektet og dets miljømæssige konsekvenser, og i sidste ende også politikernes holdning, når de forelagt kritikken skal forholde sig til den.

Godkendt uden at kende virkning

Byrådet godkendte tilsyneladende også planerne uden at være tilstrækkeligt oplyste nok om de eventuelle negative konsekvenser for havmiljøet og de omkringliggende naturarealer eller potentielle skader på vandmiljøet og påvirkninger af beskyttede naturområder, der kan forekomme.

Blandt andet fremgår det ikke, hvordan det nye havneprojekt kan overholde EU's Vandrammedirektiv, eller hvor op til 400.000 kubikmeter forurenede havneslam og sediment potentielt kan blive dumpet i Aarhus Bugt eller Kattegat som en del af havneudvidelsesprojektet

- Den manglende offentliggørelse begrænser borgernes mulighed for en fuldt informeret offentlig debat og slører de reelle konsekvenser.

- Netop de nye oplysninger, som borgerne ikke har set, har ført til det politiske forlig, der bliver kaldt: Marselisborg-Mols modellen, og som gør, at planerne får en helt anden geografisk afgrænsning, fastslår Louise Faber.

Yderligere oplysninger:

Advokat, ph.d. Louise Faber, advokatfirmaet Eurojuris Aalborg, der fører sagen for de tre foreninger – direkte telefon 2279 9535

Beskyt Havmiljøet i Danmark v/ Svend Erik Kristensen – direkte telefon 2945 1612
Det Fælles Bedste v/ Niels Aagaard – direkte telefon 4018 9019

FAKTA: Sagen kort

Danmarks Sportsfiskerforbund, Beskyt Havmiljøet i Danmark og Det Fælles Bedste har indklaget vedtagelsen af et kommuneplantillæg og en lokalplan om udvidelse af Aarhus Havn til Planklagenævnet.

Processuelle mangler: Planerne blev vedtaget uden en fuldstændig proces for miljørapportens indhold og uden passende høring af andre berørte myndigheder og offentligheden. Dette underminerer principperne om åbenhed og inddragelse, som er essentielle i miljøbeskyttelseslovgivningen.

Natura 2000-områderne: Der er alvorlige mangler i vurderingerne af projektets mulige væsentlige indvirkning på disse beskyttede områder og de heri beskyttede arter og natur.

Væsentlighedsvurderingerne er ikke blevet tilstrækkeligt udført, hvilket risikerer skadelig negativ indvirkning på områdets integritet.

Fejl i miljøvurderingsprocessen: Der har været en mangel på offentlig høring omkring nye rapporter og ændringer i planernes omfang. Dette strider mod kravene til en korrekt miljøvurderingsproces, som skal sikre, at alle ændringer og nye informationer bliver ordentligt vurderet og diskuteret i åbenhed.

FAKTA: Marselisborg-Mols Modellen

Marselisborg-Mols Modellen er et politiske forlig for udvidelsen af Aarhus Havn. Modellen fremstilles med ambitiøse mål, blandt andet 21 ha mindre havneudvidelse end de oprindelige planer på 103 ha og om første færdiggørelse i 2030.

Den lægger op til en række initiativer for at forbedre havmiljøet og reducere klappning og råstofindvinding, samt en undersøgelse af potentialet for at effektivisere den eksisterende containerterminal.

Til trods disse initiativer, er der fortsat kritik mod modellens effektivitet i at neutralisere de negative miljøkonsekvenser af havneudvidelsen, hvilket rejser tvivl om dens bæredygtighed og langsigtede gavn for miljøet.

Modellen viser fx ikke, hvordan det nye havneprojekt kan overholde EU's Vandrammedirektiv, eller hvor op til 400.000 kubikmeter forurenede havneslam og sediment potentielt kan blive dumpet i Aarhus Bugt eller Kattegat som en del af havneudvidelsesprojektet.